

ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆ: ಜಾಗತಿಕ ನೋಟ

ರವೀಂದ್ರ ಬಟಗೇರಿ

ಮು. ವಳವಂಡವಾಡಿ, ತಾ. ಆಳಂದ,

ಜಿ. ಕಲಬುರಗಿ-585302.

ravi.batageri@gmail.comArticle Link: <https://aksharasurya.com/2023/06/raveenadra-batageri/>

ಲಿಪಿ ಎನ್ನುವುದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಲಿಖಿತ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂಕೇತಗಳು ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯ ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆಯು ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆಯು ಲಿಪಿ ಸಂಕೇತ ಹೊಂದಿರಲಾರವು ಮತ್ತು ಲಿಪಿ ಸಂಕೇತಗಳು ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯ ಎಲ್ಲ ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲಾರವು. ಲಿಪಿ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಮಾಣಿತ ರೂಪಗಳೆಂದು ನಂಬಿಕೆಯಿದ್ದರು ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಅದು ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಲವು ಸಲ ತನ್ನದಲ್ಲದ ಭಾಷಿಕ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಭಾರತದಂತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳು ಇತರ ಪ್ರಬಲ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗಿವೆ. ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮತ್ತು ಬರೆಯುವಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಭಾಷೆಯ ಚಲನಶೀಲತೆಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾಷಿಕ ಚಲನಶೀಲತೆಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೇ ಲಿಪಿ (ಬರವಣಿಗೆ) ಈ ಚಲನಶೀಲತೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ಅನ್ಯ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾದ ಭಾಷೆಗಳು ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತಕ್ಕೂ ಲಿಪಿ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸುವ ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತಕ್ಕೂ ಬಹಳಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಜಗತ್ತಿನ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಬಳಕೆಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು, ಅದರ ಸ್ವರೂಪ ಎಂತದು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಆದ ಪರಿವರ್ತನೆ ಎಂತದ್ದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು; ಇಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೂ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಯ ಪ್ರಯತ್ನ

ನಡೆದಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಆದ ಲಿಪಿ ಬದಲಾವಣೆ: ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಲಿಯುವಂತಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ಜರ್ಮನ್ ಕಾಗುಣಿತದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತರಲಾಯಿತು. ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ದೇಶಗಳಾದ ಜರ್ಮನಿ, ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ ಮತ್ತು ಸ್ವಿಜ್ಜರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ೧೯೯೬ರಲ್ಲಿ ವಿಯೆನ್ನಾದಲ್ಲಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ಈ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟವು.

ಒಂದೆಡೆ ಜರ್ಮನ್ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಈ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಆಂದೋಲನ ನಡೆಯಿತು. ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚೆಗಳಾಗತೊಡಗಿದವು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಷಯ ಜರ್ಮನಿಯ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯದವರೆಗೂ ಮುಟ್ಟಿತು. ನಂತರ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಣೆ ನೀಡುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿತು. ಮುಂದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆ ಕುರಿತು ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಲು ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಶಾಲೆಯ ಹೊರಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ಆಯ್ಕೆಯ ಕಾಗುಣಿತವನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ೧೯೯೮ರಲ್ಲಿ ತೀರ್ಪುಕೊಟ್ಟಿತು. ನಂತರದ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ “ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಫಾರ್ ಜರ್ಮನ್ ಅರ್ಥೋಗ್ರಫಿ” ಎನ್ನುವ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ ೨೦೦೬ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಲಾಯಿತು. ಈ ಸಮಿತಿಯು ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಾದಾತ್ಮಕ ಎನಿಸಿದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ವಿವಾದಾತ್ಮಕವಲ್ಲ ಎನಿಸಿದಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು. ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಈ ನಡೆಯನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದ ಹೆಸರಾಂತ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಕೂಡ ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡವು.

ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆ: ರಷ್ಯನ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಲಿಪಿ “ಸಿರಿಲ್ವಿಕ್”. ಈ ಲಿಪಿಯು ಹೊಸತನಕ್ಕೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ

ಪೀಟರ್-1 ಎನ್ನುವಾತ “ಸಿವಿಲ್” ಲಿಪಿ ಎನ್ನುವ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ೧೭೦೮ರ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ

- ಕೆಲವು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದು
- ಹೆ ಬರಿಗೆಯೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಒತ್ತಕ್ಷರಗಳು ಕೈಬಿಡುವುದು
- ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದು
- ಸಿರಿಲ್ಲಿಕ್ ಅಂಕಿಗಳ ಬದಲು ಇಂಡೋ-ಅರೇಬಿಕ್ ಅಂಕಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಕಾಲದಲ್ಲೆ ಕೆಲವರು ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ಬಂದ ಅಕ್ಷರಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಲವು ತೋರಿದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಧ್ವನಿ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಾದಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಅನೇಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತವೆ. ೧೯೧೭ರ ರಷ್ಯನ್ ಕ್ರಾಂತಿಯ ನಂತರ ನಡೆದ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಯು ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಾದ ದೊಡ್ಡ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ರೂಪುರೇಷೆಯನ್ನು ಅಲೆಕ್ಸಿ ಶಖ್ಲಿಟೊವ್ ಎನ್ನುವ ಬರಹಗಾರ (philologist) ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದನು. ಈ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮೇ ೧೧, ೧೯೧೭ರಲ್ಲಿ ಮುಂದಿಡಲಾಯಿತು .ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ರಷ್ಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಎಲ್ಲ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಲಿಪಿಯನ್ನೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಕೂಡ ಈ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆ: ಚೈನೀಸ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಎರಡು ಬಗೆಯ ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಚೀನಾ ದೇಶ ಮತ್ತು ಸಿಂಗಾಪುರದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಸರಳವಾಗಿಸಿದ ಚೈನೀಸ್ ಲಿಪಿ (simplified Chinese script) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಂಗ್ ಕಾಂಗ್, ಮಕಾವ್ ಮತ್ತು ತೈವಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಲಿಪಿಯು ಪಾರಂಪರಿಕ ಚೈನೀಸ್ ಲಿಪಿ (traditional Chinese script) ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಚೈನೀಸ್ ಲಿಪಿಯು ಗೆರೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದಾದ್ದರಿಂದ, ಕೆಲವೊಂದು ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ೧೮

ರಿಂದ ೨೦ ಗೆರೆಗಳನ್ನು (“~~ಚಿ~~ ಈ ಒಂದು ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೮ ಗೆರೆಗಳಿವೆ.) ಎಳೆದು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಚೀನಾದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಚಳುವಳಿಯೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಲಾಗುವ ಮೇ ಳರ ಚಳುವಳಿಯ ಬಳಿಕ, ೧೯೧೯ರಲ್ಲಿ ಚೀನಾ ದೇಶವನ್ನು ಏಳಿಗೆ ಹೊಂದಿದ ನಾಡಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಹಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಗಳು ಹುಟ್ಟುಕೊಂಡವು ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಾಗಾಗಲೇ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಜೈನಿಸ್ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಇರುವ ತೊಡಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನಿಸಿಕೆಗಳು ಮೂಡಿದ್ದವು. ಆಗಿಂದ ಶುರುವಾದ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸವು, ೧೯೬೪ರಲ್ಲಿ ಚೀನಾದ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ಕಾರವು ಸರಳಗೊಳಿಸಿದ ಲಿಪಿಯನ್ನೇ ಬಳಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಹಂತ ತಲುಪಿತು. ೨೦೦೯ರಲ್ಲಿ ಚೀನಾದ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ಕಾರವು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸಿ ಸುತ್ತೋಲೆ ಹೊರಡಿಸಿದೆ. ೧೯೬೪ ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ, ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಲಯಗಳಲ್ಲೂ ಸರಳವಾಗಿಸಿದ ಲಿಪಿಯನ್ನೇ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಜೈನಿಸ್ ಭಾಷಿಗರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ತೈವಾನ್, ಹಾಂಗ್‌ಕಾಂಗ್ ಮತ್ತು ಮಕಾಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಪರಿಕ ಜೈನಿಸ್ ಲಿಪಿಯನ್ನೇ ಇವತ್ತಿಗೂ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಮಲೇಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಲಿಪಿ ಬದಲಾವಣೆ: ಮಲಾಯ್ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಜನರು ಹೆಚ್ಚಿರುವ ದೇಶವೇ ಇವತ್ತಿನ ಮಲೇಶಿಯಾ. ತಮಿಳಿನ ಲಿಪಿ ಪ್ರಭಾವ ಮಲಾಯ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಲಿಪಿಯ ಮೇಲೂ ಆಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳೆಯ ಮಲಾಯ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಪಲ್ಲವ, ಕಾವಿ ಮತ್ತು ರೆಂಕಾಂಗ್ ಎಂಬ ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತಮಿಳುನಾಡನ್ನು ಓನೇ ಶತಮಾನದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲವ ಮನೆತನದವರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಮೂಡಿದ ಲಿಪಿಯೇ ಪಲ್ಲವ ಲಿಪಿ. ಜಾವಾ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾವಿ ಲಿಪಿಯು ರೂಪುಗೊಂಡಿತ್ತು. ಕಾವಿ ಲಿಪಿಯೂ ತಮಿಳಿನ ಪಲ್ಲವ ಲಿಪಿಯಿಂದ ಮೂಡಿರುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯ ಸುಮಾತ್ರಾ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಸುಮಾತ್ರಾ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಲಿಪಿಯನ್ನು ರೆಂಕಾಂಗ್ ಲಿಪಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ರೆಂಕಾಂಗ್ ಲಿಪಿಯು ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ

ಹಳೆಯ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ೧೮ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೂ ರೆಂಕಾಂಗ್ ಲಿಪಿಯು ಸುಮಾತ್ರಾ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿತ್ತು. ಈ ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಮಲಾಯ್‌ವನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮಲೇಶ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮ ಹಬ್ಬುತ್ತಾ ಬಂದಂತೆ, ಅರೇಬಿಕ್ ಲಿಪಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಜಾವಿ ಲಿಪಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಯಿತು. ಪಲ್ಲವ, ಕಾವಿ ಮತ್ತು ರೆಂಕಾಂಗ್ ಲಿಪಿಗಳು ಜನಬಳಕೆಯಿಂದ ಮರೆಯಾಗತೊಡಗಿ ಮಲಾಯ್ ಬರೆಯಲು ಜಾವಿ ಲಿಪಿಯ ಬಳಕೆ ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ಬಂದಿತು. ಅರೇಬಿಕ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಲವಾರು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಜಾವಿ ಲಿಪಿ ಕೈ ಬಿಟ್ಟು, ಅರೇಬಿಕ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಕೆಲವು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಮಲಾಯ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಕೆಲ ಉಲಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಬೇಕಂತಲೇ ಈ ಕೆಲವು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

ಮಲಾಯ್ ಜನರು ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಮಧ್ಯಭಾಗಗಳು ಕೆಲ ವರುಶಗಳ ಕಾಲ ಡಚ್ಚರು ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಶರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಡಿ ಹಂಚಿಹೋಗಿದ್ದವು. ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜಾವಿ ಲಿಪಿಯ ಬಳಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಸಾಗಿ, ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಲಿಪಿಗಳು ಈ ನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದವು. ಡಚ್ಚರ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಶರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಡಿ ಡಚ್ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದೂ ಬೇರೆ ಲಿಪಿಗಳು ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ಬರಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಡಚ್ಚರು ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಶರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಕೊನೆಗೊಂಡ ಮೇಲೂ, ಮಲಾಯ್ ನುಡಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಲಿಪಿಗಳಿದ್ದವು.

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಳ್ವಿಕೆಯಡಿ ಹಂಚಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಮಲೇಷಿಯಾ ಒಂದೇ ಆಳ್ವಿಕೆಯಡಿ ಬಂದಮೇಲೆ, ಒಂದೇ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಮಲಾಯ್ ಭಾಷೆಗೆ ಅಳವಡಿಸುವ ಕೆಲಸ ಚುರುಕುಗೊಂಡಿತು. ಮಲಾಯ್ ಭಾಷೆಗೆ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾದ ಜನರೂ ಈ ಲಿಪಿ ಕಟ್ಟಣೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಲೇಷಿಯಾದ ಜೊತೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿದರು. ಈ ಕೆಲಸದಿಂದ ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ರುಮಿ ಲಿಪಿ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂತು. ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡೇ ರುಮಿ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ೨೬ ಅಕ್ಷರಗಳಿವೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿನದ ಮಲೇಶ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಸರಕಾರದ ವಹಿವಾಟುಗಳವರೆಗೆ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ರುಮಿ ಲಿಪಿಯನ್ನೇ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕೊರಿಯಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಲಿಪಿ ಬದಲಾವಣೆ: ಕೊರಿಯನ್ ಬರೆಯಲು ಹಂಜ ಎಂಬ ಜೈನೀಸ್ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೊರಿಯನ್ ಭಾಷೆಗೆ ಹೊಂದಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಲಿಪಿಗೆ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊರಿಯನ್ ಬರೆಯಲು ಹಲವು ತೊಡಕುಗಳಿದ್ದವು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಜೈನೀಸ್ ಭಾಷೆಗೂ ಕೊರಿಯನ್ ಭಾಷೆಗೂ ಇದ್ದ ವ್ಯಾಕರಣ ಮತ್ತು ವಾಕ್ಯ ಕಟ್ಟುವಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಜೊತೆಗೆ ಹಂಜ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಅಕ್ಷರಗಳಿದ್ದುದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಓದಲು ಕಲಿಯಲು ಹಲವಾರು ವರುಶಗಳೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೊರಿಯನ್ನನಿಗೆ ಓದು-ಬರಹವೆಂಬುದು ಕೈಗಟ್ಟುಕದ ಹಣ್ಣಾಗಿತ್ತು.

ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅರಿತ ಅರಸ ಸೆಜೋಂಗ್ ತನ್ನ ಜನರಿಗೆ ಓದಲು ಬರೆಯಲು ಸರಳವಾಗಲೆಂದು ಹೊಸ ಲಿಪಿಯೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಹೊರಟನು. ಈ ಕಟ್ಟುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಲಿಪಿಯನ್ನು (logographic script) ತೊರೆದು ಧ್ವನಿಲಿಪಿ (phonetic writing) ಏರ್ಪಾಟನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಲಿಪಿಯ ಹುಟ್ಟು ೧೪೪೩-೧೪೪೪ರಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಯೊಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಂಗುಲ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕೊರಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಧ್ವನಿಗಳಿಗೆ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೇ, ನಮ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ, ವ್ಯಂಜನಗಳನ್ನು ಅವು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಗುಂಪು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಹೀಗೆ ಗುಂಪು ಮಾಡುವಲ್ಲಿಯೂ ಕೊರಿಯನ್ ಉಚ್ಚರಣೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇದೆಯೇ ಹೊರತು ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಲಿಪಿಗಳಿಂದ ಕುರುಡಾಗಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲದೆ ಹಂಗುಲ್ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದುವರಿದು ಧ್ವನಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಬಾಯಿನ ಒಳ ಅಂಗಗಳು ಯಾವ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಾಗುತ್ತವೋ ಆ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ಹೋಲುವ ಗುರುತುಗಳನ್ನೇ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ㄱ' ಎಂಬ ಗುರುತು ಕೊರಿಯನ್ನಿನ 'ಕ/ಗ' ಸದ್ದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಅಕ್ಷರ. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಇದು 'ಕ' ಹೇಳುವಾಗ ನಾಲಿಗೆಯ ಹಿಂಭಾಗವು ಕೊಂಚ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಗಾಳಿಗೆ ತಡೆಯೊಡ್ಡುವ ಆಕಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಈ ವರ್ಗದ ಎಲ್ಲ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನೂ ಈ ಮೂಲ ಆಕಾರದ

ಮೇಲೇ ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೇ ವರ್ಗದ ಎಲ್ಲ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಗುರುತಿಸುವುದು ಸುಲಭವಾಗಿದೆ.

ವಿಯೆಟ್ನಾಮಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಲಿಪಿ ಬದಲಾವಣೆ: ವಿಯೆಟ್ನಾಮಿನ ಮೇಲೆ ಚೈನೀಸ್ ರಾಜರುಗಳ ಹಿಡಿತ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ, “ಬರವಣಿಗೆಯೆಂದರೆ ಚೈನೀಸ್ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ” ಎಂಬಂತಹ ಸ್ಥಿತಿ ವಿಯೆಟ್ನಾಮಿನಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಆಡಳಿತದ ಎಲ್ಲ ದಾಖಲೆಗಳು ಚೈನೀಸ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಲಿಕೆಯಿಲ್ಲವೂ ಚೈನೀಸ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ದಿನಗಳೆದಂತೆ, “ಚು ನೋಮ್” (chu nom) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸಿ ವಿಯೆಟ್ನಾಮೀಸ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವ ಬಗೆ ೧೩ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲುಗೊಂಡಿತು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಯೆಟ್ನಾಮಿಗೆ ಫ್ರೆಂಚರು ಬಂದಿಳಿದು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ತೊಡಗಿದಾಗ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮಿಷನರಿಗಳು ವಿಯೆಟ್ನಾಮೀಸ್ ಭಾಷೆಗೆ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದರು. ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡ್ರೆ ಡೆ ರೋಡ್ಸ್ ಎಂಬುವರು ವಿಯೆಟ್ನಾಮೀಸ್ ಭಾಷೆಗೆ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದವರು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಗೆ ತಕ್ಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಿಯೆಟ್ನಾಮೀಸ್ ಭಾಷೆಯ ಧ್ವನಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸುಲಭವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ೧೬೫೧ರಲ್ಲಿ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡ್ರೆ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ ವಿಯೆಟ್ನಾಮೀಸ್-ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್-ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಡಿಕ್ಷನರಿಯಲ್ಲಿ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ.

ಟರ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಲಿಪಿ ಬದಲಾವಣೆ: ಏಶಿಯಾ ಮತ್ತು ಯುರೋಪಿನ ನಡುವೆ ಸೇತುವೆಯಂತಿರುವ ದೇಶ ಟರ್ಕಿ. ಟರ್ಕಿಷ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಅಲ್ಲಿನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಾವಿರಾರು ವರುಷಗಳಿಂದ ಅರೇಬಿಕ್ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸಿ ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದೇ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಅರೇಬಿಕ್ ಮತ್ತು ಟರ್ಕಿಷ್ ನಡುವೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದರಿಂದ, ಅರೇಬಿಕ್ ಲಿಪಿಯು ಟರ್ಕಿಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ಸರಿಹೊಂದುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

೧೮೬೨ರಲ್ಲಿ ಮುನುಫ್ ಪಾಶಾ ಎಂಬುವರು ಟರ್ಕಿಷ್ ಲಿಪಿಯ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ೧೯೦೦ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಈ ಕೂಗಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವರು ಧ್ವನಿ ಸೇರಿಸಿದರು. ೧೯೨೩ರಲ್ಲಿ ಟರ್ಕಿ ದೇಶದ

ಮೊದಲ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಿಪಿ ಬದಲಾವಣೆಯ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಬಳಿಕ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಚರ್ಚೆಯು ಹಲವು ವರುಷಗಳೇ ನಡೆಯಿತು. ಟರ್ಕಿಷ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್ ಅನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ್ದ ಮುಸ್ತಾಫಾ ಕೇಮಲ್ ಅಟಾಟುರ್ಕ್ ಎಂಬುವರು ೧೯೨೯ರಲ್ಲಿ, ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯ ನೆಲೆಯ ಮೇಲೆ, ೨೯ ಅಕ್ಷರಗಳಿರುವ ಲಿಪಿಯೊಂದನ್ನು ಟರ್ಕಿಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ಅಳವಡಿಸಿದರು. ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಕಡತಗಳಲ್ಲೂ ಈ ಹೊಸ ಲಿಪಿಯನ್ನೇ ಬಳಸಬೇಕು ಎಂಬ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತು.

ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು:

- ಅಕ್ಷರ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಉಚ್ಚರಣೆಯ ನಡುವೆ ಇರುವ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು(ಇದು ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಎರವಲು ಪಡೆದ ಪದಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.)
- ಬರವಣಿಗೆ ಸರಳಗೊಳಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಧ್ವನಿಮಾಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬರವಣಿಗೆ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು.
- ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಆ ಭಾಷೆಯ ಲಿಪಿಯು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದು.
- ಸ್ವೀಕರಣದಿಂದ ಬಂದ ಪದಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಮೂಲ ಲಿಪಿ ಬಳಸಲು ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಆ ಲಿಪಿ ಮೂಲ ಭಾಷೆಗೆ ಒಗ್ಗದಿರುವುದು.

ಈ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳು ಭಾಷೆ ಬಳಸುವ ಜನರು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ತೊಂದರೆಯಾಗದಿರಲೆಂದು ಬಯಸುವಂತಹವುಗಳೇ ಆಗಿವೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ತೊಡಕನ್ನು (ಯಾವ ಲಿಪಿ ಬಳಸಿ ಬರೆಯುವುದು ಎನ್ನುವ ತೊಡಕು) ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಲಿಪಿ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ: ಯಾವುದೇ ದೇಶದ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಯ ಒಲವನ್ನು ಮೇಲುವರ್ಗದ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ದೇಶಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಗರಿಕರು ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸುವ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಲಿಪಿ

ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ಒಲವು ಅವರಲ್ಲಿದ್ದರಿಂದ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪರಂಪರೆ ಹಾಳಾಗುತ್ತೆ ಎನ್ನುವ ಆತಂಕದೊಂದಿಗೆ ಜನರು ತಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಿಂದ ದೂರವಾಗಬಹುದೆಂಬ ಭಯ ಕಾಡಿರುವುದು ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದ ವಿರೋಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಈವರೆಗೂ ಹಳೆ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಏನು ಮಾಡೋದು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ವಿರೋಧಿಸುವವರಲ್ಲಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಾಷೆ ದೈವದತ್ತವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದು ಹಾಗಾಗಿ ಭಾಷಿಕ ಸುಧಾರಣೆ ಎನ್ನುವುದು ದೈವವನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದಂತೆ ಎನ್ನುವ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡುತ್ತಿದೆ.

ಅನುಕೂಲಗಳು:

೧. ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಹಲವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಾಗುಣಿತದ ಕಟ್ಟಳೆಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಅಂತಹ ಕಟ್ಟಳೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾದವು. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಕಾಗುಣಿತ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ ಸುಲಭವಾಯಿತು.
 ೨. ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದಾಗಿ, ವರ್ಣಮಾಲೆಯು ನೈಜ ಉಚ್ಚಾರಣೆಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಯಿತು. (ಚೀನಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ, ಅಕ್ಷರ ಬಲ್ಲವರ ಸಂಖ್ಯೆ (literacy rate) ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.)
 ೩. ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ದುಡಿಮೆಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಕೋರಿಯಾದಂತ ದೇಶಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟಿನ ಬಲವೊಂದನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದೆ.
- ಉದಾ. ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ (technology), ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ (higher education) ಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿತ ಲಿಪಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಗತಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಕನ್ನಡದ ಸ್ಥಿತಿ: ಈ ಮೇಲಿನ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಲಿಪಿ ಸಮಸ್ಯೆಗೂ ಕನ್ನಡ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೂ ಕೆಲವು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ಈ ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಲಿಪಿಗಳಿರದೆ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದವು ಕೆಲವಾದರೇ, ಲಿಪಿ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಲಿಪಿ

ಹೊಂದುವಾಗ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ಅನುಸರಿಸದಿರುವುದು (ಕೆಲವು ಬೇರೆ ಆಡಳಿತಕೋಳಗಾದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಲಿಪಿ ಹೇರಿಕೆಗೂ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ.) ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಆದರೇ ಕನ್ನಡವು ತನ್ನ ಬರವಣಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪ್ರಭಾವ ಕಂಡು ಬಂದರು ಬರವಣಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ (ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಬರವಣಿಗೆ ಗಮನಿಸಬಹುದು). ಕ್ರಮೇಣ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಬಂದಾಗ (ಬೌದ್ಧ ಬರವಣಿಗೆ ಸಿಗದಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಬರವಣಿಗೆ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ) ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದಲೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಐಡಿಯಾಲಜಿಯೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯು ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡದಿಂದ ಕವಲೊಡೆದಾಗ ತನ್ನ ಮೂಲದ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ (ಘೋಷ ಧ್ವನಿಗಳು ಕಂಡುಬಂದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಕೆಗೆ ತಂದಿರುವುದು). ಹಾಗೆಯೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ವೀಕರಣವಾಗಿ ಬಂದ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲಿಪಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಒಂದು ಧ್ವನಿಮಾ ಬಳಕೆಯಿಂದ ದೂರಾದರೆ ಆ ಧ್ವನಿಮಾವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಲಿಪಿ ಸಂಕೇತಗಳು ಬರವಣಿಗೆಯಿಂದ ದೂರಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾ. ಕನ್ನಡದ ಱ ಱ (ಱ, ಞ ಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪದ ರಚನೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಆದರೂ ಅವುಗಳು ಉಪ ಧ್ವನಿಗಳಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅವು ಅಕ್ಷರ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.) ಆದರೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಧ್ವನಿಗಳ ಉಚ್ಚರಣೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕ ಬಳಸಲಾಗಿತ್ತಿದೆ. ಇದು ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಶಿಕ್ಷಿತರ (ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲದವರ) ಮೇಲೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪ್ರಭಾವ ಬಿರುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡವು ಆಧುನಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಆದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ (ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಲಿಪಿ) ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತಿದೆ. ಇಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲದ ಸುಮಾರು ೧೪ ಹೆಚ್ಚು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಪದಗಳ ಉಚ್ಚರಣೆಗೂ ಬರವಣಿಗೆಗೂ ಸಾಮ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ ಅಥವಾ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆತರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಕೇಶಿರಾಜಾದಿಗಳಿಂದ ಆಂಡಯ್ಯನವರೆಗೂ ಒಂದು ಹಂತದ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ.

ಕೇಶಿರಾಜ ಅಕ್ಷರ ಕಲೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಅದರ ಪರವಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಆಂಡಯ್ಯ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಬರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಹೊಸಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಡಿ.ಎನ್.ಎಸ್. ಬಟ್, ಬಸವರಾಜ ಕೋಡಗುಂಟಿ, ಕೆ. ವಿ. ನಾರಾಯಣ ಮತ್ತು ಇತರರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕೆಲವು ಆತಂಕಗಳೇ ಈ ಕಾಲದ ಕನ್ನಡದ ಕೆಲವರಲ್ಲಿಯೂ ಇವೆ.

ಇದೇಲ್ಲವನ್ನು ಮೀರಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಖಿ.ಎನ್.ಎಸ್. ಬಟ್, ಬಸವರಾಜ ಕೋಡಗುಂಟಿಯವರಂತ ನುಡಿಯರಿಗರು ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ (೨೦೦೬ರಿಂದ ಸುಧಾರಿತ ಬರವಣಿಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ). ಈ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಂದಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಗಳಿದ್ದರೂ ಉದ್ದೇಶ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡದ ದುರಂತವೆಂದರೇ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ಬೇಸಿಗೆ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಿಸಿದ ಕೆಲವರು ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕುರಿತು ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆತಂಕಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇತರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಯಸಿದವರು ಸರಕಾರದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವವಿದ್ದವರು ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಬಲು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಡೆದು ಹೋಗಿವೆ. ಭಾರತವು ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳ ನಾಡಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭದ ಮಾತಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ನುಡಿ ಅರಿಗರ ನೇರವು ತುಂಬಾ ಅವಶ್ಯಕವಾದದ್ದಾಗಿದೆ. ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ತೊಡಕುಗಳು ಎದುರಾಗಿತ್ತಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲದರ ನಡುವೆ ಡಿ.ಎನ್.ಎಸ್. ಬಟ್, ಬಸವರಾಜ ಕೋಡಗುಂಟಿಯವರಂತ ನುಡಿಯರಿಗರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆ ಎನ್ನುವುದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆಯೆ ಹೊರತು ಯಾವುದರ ನಿರಾಕರಣೆಯಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆಗೂ ಅದರದ್ದೆಯಾದ ಸ್ವಂತಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದು ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಅಥವಾ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಅದರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ನಿಧಾನವಾಗಿ

ಕುಸಿಯುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಜಗತ್ತಿನ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳು ಲಿಪಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ಕನ್ನಡವು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟರೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಕಸುವು ಬಲಗೊಳ್ಳಲಿದೆ.

ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಡಿ. ಎನ್. ಶಂಕರ ಬಟ್ (2006), ಕನ್ನಡ ಬರಹ ಸರಿಪಡಿಸೋಣ, ಬಾಷಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹೆಗ್ಗೂಡು.
2. ಡಿ. ಎನ್. ಶಂಕರ ಬಟ್ (2009), ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ ಯಾಕೆ ಬೇಕು? ಬಾಷಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹೆಗ್ಗೂಡು.
3. <https://nudikannada.wordpress.com/2017/05/08/ಜರ್ಮನ್-ನುಡಿಯಲ್ಲಿ-ನಡೆದ-ಲಿ/>
4. <https://nudikannada.wordpress.com/2017/04/14/ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ-ನಡೆದ-ಲಿಪಿ-ಸುಧ/>
5. <https://nudikannada.wordpress.com/2015/08/19/ಫಿನ್ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ-ನಡೆದ-ನುಡ>
6. <https://nudikannada.wordpress.com/2015/08/17/ಚೀನಾದಲ್ಲಿ-ನಡೆದ-ಲಿಪಿ-ಸುಧಾ/>
7. <https://nudikannada.wordpress.com/2015/08/11/ಮಲೇಶ್ಯಾದಲ್ಲಿ-ಲಿಪಿ-ಬದಲಾವಣ/>
8. <https://nudikannada.wordpress.com/2015/07/19/ಕೊರಿಯಾದಲ್ಲಿ-ನಡೆದ-ಲಿಪಿ-ಬದ/>
9. <https://nudikannada.wordpress.com/2015/07/19/ವಿಯೆಟ್ನಾಮಿನಲ್ಲಿ-ನಡೆದ-ಲಿಪ/>
10. <https://nudikannada.wordpress.com/2015/07/18/ಟರ್ಕಿಯಲ್ಲಿ-ನಡೆದ-ಲಿಪಿ-ಬದಲ/>